PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

„Grădina prieteniei”

Jocuri de cooperare și atenție în contexte de învățare integrate

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

Data: 26.01.2016

Instituția: Grădinița cu Program Prelungit nr 6 Bistrița

Profesor pentru educație timpurie:Barar Silvia Nicoleta

Nivel I/II / Grupa:Mixtă - Waldorf

Tema anuală de studiu: „Cum este, a fost și va fi aici pe Pământ?”

Tema proiectului: „Prietenii naturii”

Tema săptămânii: „Flori și culori în grădină”

Tema zilei: „Grădina prieteniei”

Forma de realizare: activitate integrată ADP + ADE (DLC + DEC) + ALA I + ALA II

Tipul activității: mixtă – însușire, consolidare și exersare de deprinderi

Resurse temporale: o zi; secvențele dirijate sunt alternate cu pauze și joc liber

Resurse spațiale: sala de grupă; spațiu liber, delimitat pentru mișcare

CATEGORII DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE ABORDATE

Activități de dezvoltare personală (ADP)

Întâlnirea de dimineață: „Ce îi trebuie unei grădini?”. Rutine: primirea copiilor, prezența, calendarul naturii, igiena personală, micul dejun și masa de prânz. Tranziții: „Unul după altul”, „Pași ușori, în cerc pornim” și exerciții de respirație. Formulele ritmate sunt rostite pe loc sau în mers, fără grabă.

Activități pe domenii experiențiale (ADE)

DLC – Domeniul Limbă și Comunicare: „Albinuța Mira și floarea fără culoare” – lectura educatoarei. DEC – Domeniul Estetic și Creativ: „Grădina Mirei în culori” – pictură.

Jocuri și activități liber alese (ALA)

ALA I: Construcții – „Aleile grădinii”; Joc de rol – „De-a grădinarii”; Științe – „Florile din coșulețe”.
ALA II: „Florile își găsesc grădina” – joc de mișcare; „Ce floare s-a ascuns?” – joc de atenție și memorie vizuală.

COMPORTAMENTE URMĂRITE PE PARCURSUL DERULĂRII ACTIVITĂȚII INTEGRATE

A.1.2 – Coordonarea mișcărilor în activități potrivite vârstei. A.1.3 – Folosirea mâinilor și degetelor în sarcini variate.
B.1.2 – Cererea și acceptarea ajutorului la întâmpinarea unei dificultăți. B.2.2 – Respectarea regulilor și înțelegerea consecințelor în relațiile cu ceilalți.
C.2.1 – Menținerea efortului până la realizarea sarcinii. C.3.2 – Exprimarea creativă prin mijloace artistice și practice.
D.1.1 – Ascultarea atentă, cu sprijin, pentru înțelegerea mesajelor. D.2.2 – Exprimarea corectă în contexte de comunicare.

Repere selectate din Curriculumul pentru educația timpurie, 2019, nivel preșcolar, pp. 19–22; formulări sintetizate pentru proiectare.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

Până la sfârșitul secvențelor propuse, fiecare copil va fi sprijinit să realizeze comportamentele de mai jos. Criteriile se urmăresc individual, fără procente prestabilite de reușită pentru grupă.

Comportamente vizate	**Obiective operaționale**
B.1.2; B.2.2; C.2.1	O1 – Să realizeze sarcina centrului ales, conform cerinței prezentate, folosind materialele adecvat și solicitând sau oferind cel puțin o dată ajutor.
A.1.2; B.2.2	O2 – Să respecte cel puțin două reguli ale jocurilor ALA II: reacția la semnal și așteptarea rândului / coordonarea cu partenerii.
A.1.3; C.3.2	O3 – Să redea prin pictură o scenă din poveste, incluzând minimum două elemente recognoscibile din grădină, și să o prezinte într-un enunț.
D.1.1	O4 – Să răspundă adecvat la cel puțin trei întrebări despre personaje, întâmplări și soluția din poveste, cu sprijinul imaginilor, dacă este necesar.
D.2.2	O5 – Să formuleze cel puțin două enunțuri inteligibile, potrivite contextului, despre poveste sau despre propria lucrare.
B.2.2; D.2.2	O6 – Să utilizeze o formulă de salut și o formulă politicoasă de solicitare sau mulțumire în interacțiunile zilei.

SCOPURI

Informativ: Înțelegerea succesiunii întâmplărilor din poveste și a regulilor jocurilor; familiarizarea cu vocabularul temei și cu modalități concrete de a cere și de a oferi ajutor.

Formativ: Exersarea ascultării, a exprimării orale, a coordonării mișcărilor și a motricității fine; dezvoltarea exprimării plastice și a rezolvării în comun a unor sarcini accesibile.

Educativ: Formarea disponibilității de a coopera, de a respecta ritmul și alegerile altor copii și de a utiliza responsabil materialele comune.

STRATEGII DIDACTICE

Metode și procedee didactice: conversația, lectura explicativă, explicația, demonstrația, exercițiul, problematizarea, jocul, turul galeriei.

Mijloace didactice: mascotă-albinuță, plic, calendarul naturii, patru imagini narative, acuarele, pensule, foi A4, pahare stabile cu apă, șervețele, cuburi, unelte de grădinărit din plastic cu margini rotunjite, flori din carton, șase jetoane pentru fiecare copil de la Științe, patru planșe cu flori distincte și o copie a fiecăreia, săculeț opac, discuri antiderapante în culori și forme diferite.

Forme de organizare: frontal, individual, în perechi și în grupuri mici. Centrele sunt alese de copii; schimbarea centrului este posibilă în limita locurilor și a timpului disponibil.

Forme de evaluare: evaluare formativă continuă, raportată la progresul fiecărui copil. Metode de evaluare: observarea sistematică, întrebări orale, analiza produselor activității și autoevaluare asistată. Instrumente: fișă de observare cu indicatorii O1–O6, produsele plastice și consemnări scurte. Aprecierile verbale constituie feedback, nu instrument de măsurare.

Durata: o zi. Demersul dirijat însumează aproximativ 90 de minute, distribuite în cursul dimineții: organizare 2, captare 3, anunțare 2, DLC 20, DEC 20, centre 20, ALA II 18, încheiere 5. Întâlnirea de dimineață, rutinele, tranzițiile, pauzele și jocul liber se adaugă în programul zilnic, fără menținerea copiilor într-o activitate continuă de 90 de minute.

Adaptare: ofer instrucțiuni scurte, însoțite de gest și imagine, timp suplimentar și posibilitatea de a răspunde prin indicare înainte de verbalizare. Copilul care are nevoie de sprijin motor poate participa așezat sau cu un partener; dificultatea se adaptează fără excludere.

BIBLIOGRAFIE

Ministerul Educației Naționale (2019). Curriculum pentru educația timpurie, aprobat prin OMEN nr. 4694/02.08.2019. https://www.edu.ro/sites/default/files/Curriculum%20ET_2019_aug.pdf

Materiale originale elaborate pentru acest proiect: povestea din Anexa 1, ilustrațiile schematice din Anexa 2 și variantele de joc descrise în scenariu. Context de transfer didactic: activități de joc la copii din Grecia, utilizate aici ca ipoteză de proiectare; nu sunt atribuite unei instituții sau unui program de mobilitate identificat.

SCENARIUL ZILEI

Înainte de sosirea copiilor, aerisesc sala, verific fixarea reperelor pentru mișcare și așez materialele la îndemână. Pregătesc semicercul pentru întâlnirea de dimineață, mesele pentru pictură și cele trei centre. Separ zona de mișcare de mese și dulapuri.

La întâlnirea de dimineață, îi invit pe copii în semicerc. Ne salutăm pe nume, folosind „Bună dimineața!”. Un copil ajută la prezență, fără comparații între colegi. Completăm calendarul naturii pornind de la vremea observată și de la succesiunea ieri–astăzi–mâine. La întrebarea zilei ascultăm câteva răspunsuri, respectând rândul la vorbire.

Noutatea zilei este un plic adus de mascotă. În contextul didactic propus, prezint copiilor ideea că vom încerca jocuri de cooperare și atenție asemănătoare celor urmărite la copii din Grecia.

Mascota transmite: „Astăzi am nevoie de ideile voastre. Vom asculta povestea «Albinuța Mira și floarea fără culoare», vom picta și vom descoperi cum putem reuși împreună”. Anunț tema „Grădina prieteniei” și sarcinile pe înțelesul copiilor: ascultăm, povestim, pictăm, alegem un centru și respectăm regulile jocurilor.

Pentru DLC, citesc expresiv povestea integrală din Anexa 1. Prezint succesiv cele patru imagini din Anexa 2 și verific înțelegerea prin una sau două întrebări scurte, fără fragmentare excesivă. Explic în context: răsad – plantă tânără pregătită pentru a fi mutată în grădină; alee – cărare amenajată pentru mers. Reluăm cuvintele într-un enunț și încurajez copiii să le folosească fără a cere memorarea definițiilor.

După lectură, discutăm: De ce era tristă floarea? Ce ajutor i-a oferit fiecare prieten? S-a schimbat culoarea petalelor? Ce a făcut-o să se simtă bine? Cer fiecărui copil ascultat să formuleze propriul răspuns; sprijin exprimarea prin începuturi de enunț și prin indicarea imaginilor. Ordonăm cele patru imagini și povestim pe scurt începutul, problema, ajutorul și finalul. Notez răspunsurile relevante pentru O4 și O5.

Prin tranziția „Pași ușori, în cerc pornim”, urmează igiena și o pauză de mișcare. Reiau lucrul numai după ce copiii sunt pregătiți, adaptând timpul la atenția și nevoia lor de odihnă.

SCENARIUL ZILEI continuare

La DEC, anunț lucrarea „Grădina Mirei în culori”. Identificăm materialele și regulile: apa rămâne în pahar, pensula se folosește pe foaie, materialele se împart. Copiii aleg scena: floarea singură, venirea prietenilor, îngrijirea grădinii ori întâlnirea tuturor pe alee. Demonstrez cum se pot obține petale prin apăsarea ușoară a pensulei și cum se clătește pensula. Nu solicit aceeași floare sau aceleași culori pentru toate lucrările.

Încălzim mâinile prin deschiderea și închiderea pumnilor, atingerea degetelor și mișcări ușoare ale încheieturilor. Copiii lucrează individual; ofer sprijin punctual fără să execut lucrarea în locul lor. Reamintesc să includă cel puțin două elemente ale scenei alese. Copiii care termină devreme pot adăuga detalii sau pot privi o carte ilustrată.

La turul galeriei, fiecare copil care dorește spune ce a pictat. Întreb „Ce întâmplare ai ales?” și „Cum se vede ajutorul în lucrarea ta?”. Analizez îndeplinirea sarcinii și explicația copilului, fără clasificarea lucrărilor în frumoase și urâte. Urmează strângerea materialelor și igiena.

Pentru ALA I, prezint cele trei centre și cerințele accesibile. Copiii aleg unde doresc să lucreze; la un centru ocupat stabilim împreună așteptarea sau alegerea temporară a altuia. Nu impun trecerea tuturor prin toate centrele în cele 20 de minute.

Construcții – „Aleile grădinii”: copilul este invitat să construiască o alee continuă și un spațiu pentru flori, folosind minimum șase piese; să stabilească împreună cu un coleg unde așază intrarea.

Joc de rol – „De-a grădinarii”: copilul este invitat să aleagă și să schimbe rolurile de grădinar și ajutor, simulând udarea și îngrijirea florilor și cerând politicos un instrument.

Științe – „Florile din coșulețe”: copilul este invitat să grupeze șase jetoane cu flori după culoare și apoi, la alegere, după formă; să numească criteriul folosit.

Observ O1 și formulele de politețe din O6. La final, doi sau trei copii prezintă ce au realizat și cum au colaborat; fiecare contribuie la ordonarea materialelor. După o pauză, eliberăm zona pentru ALA II. Explic și demonstrez fiecare joc, efectuez un joc de probă, apoi trec la executarea propriu-zisă.

SCENARIUL ZILEI jocurile ALA II și încheierea

„Florile își găsesc grădina”

Fiecare copil primește un jeton-floare. Așez pe podea „grădini” marcate prin culoare și formă. La semnalul „plimbare”, copiii merg printre repere. La „grădină”, caută reperul cu aceeași culoare ca floarea lor și se așază lângă el. Toți au loc; nimeni nu este eliminat. Explic regula, demonstrez cu doi copii și realizez o probă. Jucăm 3–4 runde. Pentru complicare schimb criteriul și anunț explicit: „Acum ne grupăm după formă”. Jetoanele pot fi schimbate între runde. Deplasarea se face prin mers, fără îmbulzeală; reperele rămân fixate. Urmăresc: Copilul găsește grupul potrivit în minimum trei din patru runde și respectă semnalul de pornire și oprire.

„Ce floare s-a ascuns?”

Așez patru planșe cu flori distincte. Copiii le privesc și le denumesc. Acopăr panoul, retrag o imagine și descopăr celelalte. Un copil numește floarea lipsă prin culoare și formă, apoi verificăm prin compararea cu planșa retrasă. Demonstrez și realizez o probă. Urmează 4–5 runde, cu participanți diferiți. Copiii așteaptă invitația de a răspunde. Pentru complicare modific și poziția imaginilor. Pentru sprijin folosesc numai trei planșe sau ofer două imagini dintre care copilul o alege pe cea lipsă. Urmăresc: Copilul identifică imaginea absentă în două din trei încercări, verbal sau prin alegerea copiei corespunzătoare.

În încheiere, întreb: „Cine a avut nevoie de ajutor?”, „Ce ai făcut tu?”, „Ce regulă ne-a ajutat să ne jucăm?”. Copiii își exprimă starea prin cuvânt sau gest și aleg o situație în care vor folosi din nou o formulă politicoasă. Ofer feedback concret despre progres și efort. Printr-o tranziție liniștită ne pregătim pentru igienă și masa de prânz; celelalte rutine continuă conform programului grupei.

DEMERSUL DIDACTIC

Timpii sunt orientativi; pauzele și rutinele sunt intercalate conform scenariului. Criteriile se consemnează individual: realizat independent, realizat cu sprijin sau necesită reluare.

Etapele demersului didactic	Timp	Ob. op.	Conținutul metodico-științific al activității	Strategii didactice			Sistem strategii de evaluare		
Etapele demersului didactic	**Timp**	**Ob. op.**	**Conținutul metodico-științific al activității**	**Metode și procedee didactice**	**Mijloace didactice**	**Forme de organizare**	**Forme de evaluare**	**Metode și tehnici de evaluare**	**Instrumente de evaluare**
1. Moment organizatoric	2 min	—	Aerisesc sala, pregătesc materialele și delimitez spațiile. Verific reperele antiderapante și accesul liber. Copiii se așază în semicerc.	Conversația; explicația	Mobilier; materiale pregătite	Frontal	Inițială	Observarea disponibilității pentru activitate	Consemnări scurte
2. Captarea atenției	3 min	O6	După întâlnirea de dimineață, prezint mascota și plicul. Copiii răspund salutului și propun o formulă prin care pot cere ajutor. Introduc contextul jocurilor la copii din Grecia ca situație didactică de transfer.	Conversația; surpriza	Mascotă; plic	Frontal; individual	Formativă	Observarea interacțiunilor	Fișa O6: salut și formulă politicoasă
3. Anunțarea temei și a obiectivelor	2 min	—	Anunț tema „Grădina prieteniei”. Explic: ascultăm povestea, răspundem, pictăm o întâmplare, lucrăm la un centru ales și ne jucăm respectând regulile. Verific prin reformularea unei sarcini de către un copil.	Explicația; conversația	Mascotă; imagini	Frontal	Formativă	Verificarea înțelegerii sarcinii	Răspunsuri orale
4. Dirijarea învățării DLC	20 min	O4 O5	Citesc expresiv „Albinuța Mira și floarea fără culoare” (Anexa 1). Prezint imaginile și explic vocabularul. Adresez întrebările din scenariu, încurajez răspunsuri în enunțuri și ordonarea imaginilor. Verific minimum trei răspunsuri adecvate și două enunțuri în diferite momente ale zilei. Sprijin prin întrebări ajutătoare și indicarea imaginilor.	Lectura; conversația; explicația	Textul; patru imagini	Frontal; individual	Formativă	Întrebări orale; observarea exprimării	Fișa O4–O5; răspunsuri consemnate
4. Dirijarea învățării DEC	20 min	O3 O5	După pauză, introduc „Grădina Mirei în culori”. Identificăm materialele și demonstrez tehnica, fără model obligatoriu. Exersăm mișcări ale degetelor. Copiii pictează scena aleasă, cu minimum două elemente recognoscibile. Ofer sprijin; la turul galeriei fiecare își poate prezenta lucrarea.	Demonstrația; exercițiul; turul galeriei	Foi; acuarele; pensule; apă; șervețele	Frontal; individual	Formativă	Analiza produsului și explicației	Lucrarea; fișa O3 și O5

Etapele demersului didactic	Timp	Ob. op.	Conținutul metodico-științific al activității	Strategii didactice			Sistem strategii de evaluare		
Etapele demersului didactic	**Timp**	**Ob. op.**	**Conținutul metodico-științific al activității**	**Metode și procedee didactice**	**Mijloace didactice**	**Forme de organizare**	**Forme de evaluare**	**Metode și tehnici de evaluare**	**Instrumente de evaluare**
5. Obținerea performanțelor	20 min	O1 O6	ALA I, după igienă și pauză. Copiii aleg unul dintre cele trei centre. Construcții: să construiască o alee continuă și un spațiu pentru flori, folosind minimum șase piese; să stabilească împreună cu un coleg unde așază intrarea. Joc de rol: să aleagă și să schimbe rolurile de grădinar și ajutor, simulând udarea și îngrijirea florilor și cerând politicos un instrument. Științe: să grupeze șase jetoane cu flori după culoare și apoi, la alegere, după formă; să numească criteriul folosit. Observ realizarea sarcinii și o interacțiune de ajutor. Încheiem prin prezentarea câtorva produse și ordonarea materialelor.	Explicația; jocul; exercițiul	Cuburi; materiale pentru rol; jetoane	Individual; perechi; grupuri mici	Formativă	Observarea cooperării; analiza produselor	Fișa O1 și O6; produse
6. Asigurarea retenției și a transferului	18 min	O2 O6	ALA II, după pauză. „Florile își găsesc grădina”: Fiecare copil primește un jeton-floare. Așez pe podea „grădini” marcate prin culoare și formă. La semnalul „plimbare”, copiii merg printre repere. La „grădină”, caută reperul cu aceeași culoare ca floarea lor și se așază lângă el. Toți au loc; nimeni nu este eliminat. „Ce floare s-a ascuns?”: Așez patru planșe cu flori distincte. Copiii le privesc și le denumesc. Acopăr panoul, retrag o imagine și descopăr celelalte. Un copil numește floarea lipsă prin culoare și formă, apoi verificăm prin compararea cu planșa retrasă. Pentru fiecare: explicație, demonstrație, probă, execuție și variantă din scenariu. Transfer: folosim și aici solicitarea politicoasă și coordonarea cu ceilalți.	Explicația; demonstrația; jocul	Repere și materiale pentru ALA II, conform scenariului	Grupuri mici; frontal	Formativă	Observarea respectării celor două reguli	Fișa O2; consemnarea sprijinului necesar
7. Încheierea activității	5 min	O5 O6	Discutăm ce am realizat, cine a ajutat și ce regulă a fost utilă. Copiii numesc sau indică o emoție și propun unde vor refolosi comportamentul de ajutor. Ofer aprecieri descriptive; continuăm rutinele zilei.	Conversația; autoevaluarea asistată	Lucrări; mascota	Frontal; individual	Formativă	Reflecție orală; observare	Fișa O5–O6; consemnare finală

ANEXA 1

„Albinuța Mira și floarea fără culoare”

Într-o grădină de lângă o casă albă, albinuța Mira zbura printre flori. La capătul unei alei zări o floare cu petale albe, care își ținea capul plecat. — De ce ești tristă? o întrebă Mira.

— Toate florile din jur au culori puternice, răspunse floarea. Eu sunt albă și mi se pare că nimeni nu mă vede. Mira se așeză pe o frunză și ascultă fără să o întrerupă.

— Eu te-am văzut, spuse albinuța. Petalele tale sunt frumoase așa cum sunt. Cu ce te-aș putea ajuta? — Mi-ar prinde bine puțină apă și cineva cu care să vorbesc, șopti floarea.

Mira porni să cheme prietenii. Fluturele Doru se opri din zbor. Gărgărița Ina coborî de pe o frunză. Fiecare ascultă ce avea nevoie floarea. Nu se grăbiră să hotărască în locul ei.

Copilul care îngrijea grădina aduse apă într-o stropitoare mică. Udă pământul de lângă rădăcină, fără să rupă petalele. Mira și prietenii observară că aleea era acoperită de jucării uitate. Copilul le strânse, ca să poată trece fără să calce florile.

— Eu pot să îți țin companie, spuse Doru. — Eu pot să chem și alte prietene la întâlnirea noastră, adăugă Ina. Mira propuse ca, în fiecare dimineață, să se salute lângă floarea albă.

A doua zi, floarea își ridică petalele spre lumină. Era tot albă, dar nu se mai simțea singură. În jurul ei, florile galbene, roșii și albastre se legănau ușor. — Nu trebuie să avem aceeași culoare ca să fim prietene, spuse ea.

Mira privi grădina și zâmbi. Fiecare floare avea locul ei, iar aleea îi ajuta pe toți să o privească fără să o strice. Înainte de plecare, prietenii își spuseră ce ajutor le-ar fi de folos în ziua următoare. Grădina devenise locul în care fiecare era ascultat.

Repere pentru discuție: De ce era tristă floarea? Ce ajutor i-a oferit fiecare prieten? S-a schimbat culoarea petalelor? Ce a făcut-o să se simtă bine?

ANEXA 2

ILUSTRAȚII

Patru secvențe schematice pentru susținerea lecturii și ordonarea întâmplărilor. Se pot imprima și decupa pe contur; numerotarea sprijină pregătirea materialului și poate fi acoperită în sarcina de ordonare.

